

Sr. Regidor de Cultura, Sr. Cap del Servei del Patrimoni Escrit i Documental de la Generalitat de Catalunya, senyores i senyors, amics tots; en nom propi i dels meus companys, moltes gràcies a tots per la vostra assistència a aquest acte i també per la confiança que ens heu demostrat des d'aquest primer moment.

Com ja haureu llegit, tant a «La Vall de Verç» com també en el Butlletí Municipal, aquest Centre d'Estudis Santjustencs no és més que la continuació del que, i durant cinc anys, mentre durà el treball de confecció del llibre «Sant Just Desvern, un paisatge i una Història», fou el Grup d'Història.

Avui, aquest nou Centre d'Estudis Santjustencs, queda obert a tothom que hi vulgui participar i formar-ne part. Malgrat que encara ens trobem només que en estat embrionari, no per això deixem d'estar plens d'entusiasme i de bona voluntat, entusiasme i voluntat que, per altra banda volem fer extensiu a tots aquells que de bona gana i amb fermesa en volgueu ésser partíceps del mateix. Hi cap tothom! Hí ha feina per a tothom!

Som plenament conscients que des del dia d'avui el Centre d'Estudis Santjustencs adquireix un important compromís de cara a les generacions que ens han de succeir en el futur, generacions que d'altra banda en el seu dia jutjaran tot allò que hem fet de bo i de dolent, com també del llegat que els hi deixarem. El camí, moltes de les vegades no serà planer, sorgiran dificultats com en tota empresa, però per damunt de tot, si hi ha bona voluntat les anirem superant en tot moment.

I ara deixeu-me que manllevi unes paraules del Dr. Josep Estalella quan l'any 1926 es feu un avantprojecte del que avui és l'Institut d'Estudis Penedesencs i que després d'haver transcorregut tants anys encara són vàlides. Deia el Dr. Estalella: «Penseu sempre que treballar per a guanyar diners és a l'abast de qualsevol; treballar per a no guanyar-ne són molt pocs els capaços de fer-ho, i precisament en això consisteix la distinció espiritual».

És prou patent per a tothom que en el nostre país una bona part de la cultura s'ha generat amb l'esforç de dedicar-hi altruísticament moltes hores de les nits i fora de les hores de treball habituals. Això s'ha fet, es

segueix fent i penso que sempre serà així; i potser dissortat serà aquell dia que no ho fem així.

És força evident avui l'interès general existent que hi ha en la recerca de les pròpies identitats. Cal només donar una ullada a la florida de monografies locals i treballs monogràfics que han vist la llum en els darrers anys. És plenament notori i afalagador el fet de veure a molts llocs com s'ha anat prenent consciència de valorar allò que constitueix el seu llegat històric, sigui aquest important o simplement no vagi aquest més enllà de les runes de la que fou una humil esglesiosa o les simples parets d'una torre o castell ja aterrat.

Recordo, fa temps, quan visitàvem algun indret d'aquells arraconats o no tant arraconats de muntanya, sempre sentieu les mateixes paraules: «Ai, si aquí no ha passat mai res. Tanmateix en aquestes paraules hi descobrieu un ric patrimoni arxivístic o arquitectònic. Avui per sort això ha canviat. Tot seguit us doneu compte que existeix un important interès col·lectiu en valorar tot allò que representa el llegat o patrimoni a llocs dels més deixats de la mà de Déu.

Nosaltres, Santjustencs, ja gairebé immersos dins de la gran urb barcelonina, encara hem d'estar més compromesos en vetllar per a mantenir tot allò que representa la nostra identitat col·lectiva.

Si s'ha creat aquest Centre d'Estudis Santjustencs i, com tants d'altres ja existents en el nostre país, és perquè creiem i tenim plena confiança que són aquests, instruments validíssims com a eines de treball per a aprofundir els coneixements del nostre passat, com també eines que podem utilitzar per a vetllar tot allò que significa el nostre llegat històric producte de les generacions que ens han precedit en els temps i, que tenim el deure i la responsabilitat de conservar de la millor manera, com a llegats a les generacions venideres.

A Sant Just, sortosament, tenim un extraordinari llegat arqueològic, el nostre subsòl és força ric en jaciments arqueològics que ens donen una seqüència d'«hàbitat» que prové ja des dels reculats temps del neolític, continuant pel bronze, un iberisme molt destacable, les viles romanes i els temps medievals.

De viles romanes n'hem arribat a comptabilitzar no menys de 8, i de les quals encara, fins aquests moments, en coneixem ben poca cosa.

Actualment tenim emmagatzemats molts materials procedents de diverses excavacions arqueològiques portades aquestes a terme durant prop de 25 anys, bona part d'aquests materials es troben encara a Sant Just mateix, altres han quedat dipositats en el Museu Arqueològic de Barcelona; altres els conservo jo mateix.

Jo us convido a prendre consciència conjuntament perquè aquests materials són un llegat de tots, a pensar també què hem de fer de tot aquest fons arqueològic que tenim a Sant Just. Perquè si no fem res a la curta o la llarga tot aquest ric fons haurà de sortir del nostre municipi per anar a engruixir els fons museístics d'altres llocs més conscients.